

Vicdan ile Cüzdan Arasında

MASAK Raporlarının Adli
Adli Muhasebe Analizi

İdari Şüpheden Adli Kesinliğe Geçişin Mimari Çerçevesi

İdari Otorite

İlk Kıvılcım: MASAK ve denetim birimlerince tanzim edilen raporlar.

Doğası: Şüphe üzerine kurulu, yüksek risk odaklı.

KAVRAMSAL BOŞLUK
Şüpheyi Kesinliğe Kim Çevirecek?

Mahkeme Salonu

Maddi Gerçek: Yargılama süreci ve mahkeme kararı.

Doğası: Kesinlik ve somut kanıt üzerine inşa edilmiş.

	MASAK Raporu (İdari İddia)	Adli İhtiyaç (Maddi Gerçek)
Temel Dayanak	Algoritmik şüphe ve istatistiksel sapma.	İnsan iradesi, kast ve kesinlik.
Analiz Çıktısı	Finansal bir projeksiyon ve risk haritası sunar.	Ticari reellik ve hukuka uygunluk arar.
Yargıdaki İşlevi	Soruşturmanın başlangıç verisidir (Kıvılcım).	Mahkumiyet veya beraat için yetersizdir; rafine edilmelidir.

Ceza muhakemesi şüphe üzerine değil, kesinlik üzerine inşa edilir.

Adli Muhasebenin Dört Sütunu

1

1. Psikolojik Okuma

Rakamların sadece nereye gittiğini değil, hangi amaçla ve hangi iradeyle (kastla) hareket ettirildiğini anlamak.

2

2. Ticari Reellik

İdari raporda şüpheli görünen işlemin, gerçek bir ticari emtiaya veya borç ilişkisine dayanıp dayanmadığı.

3

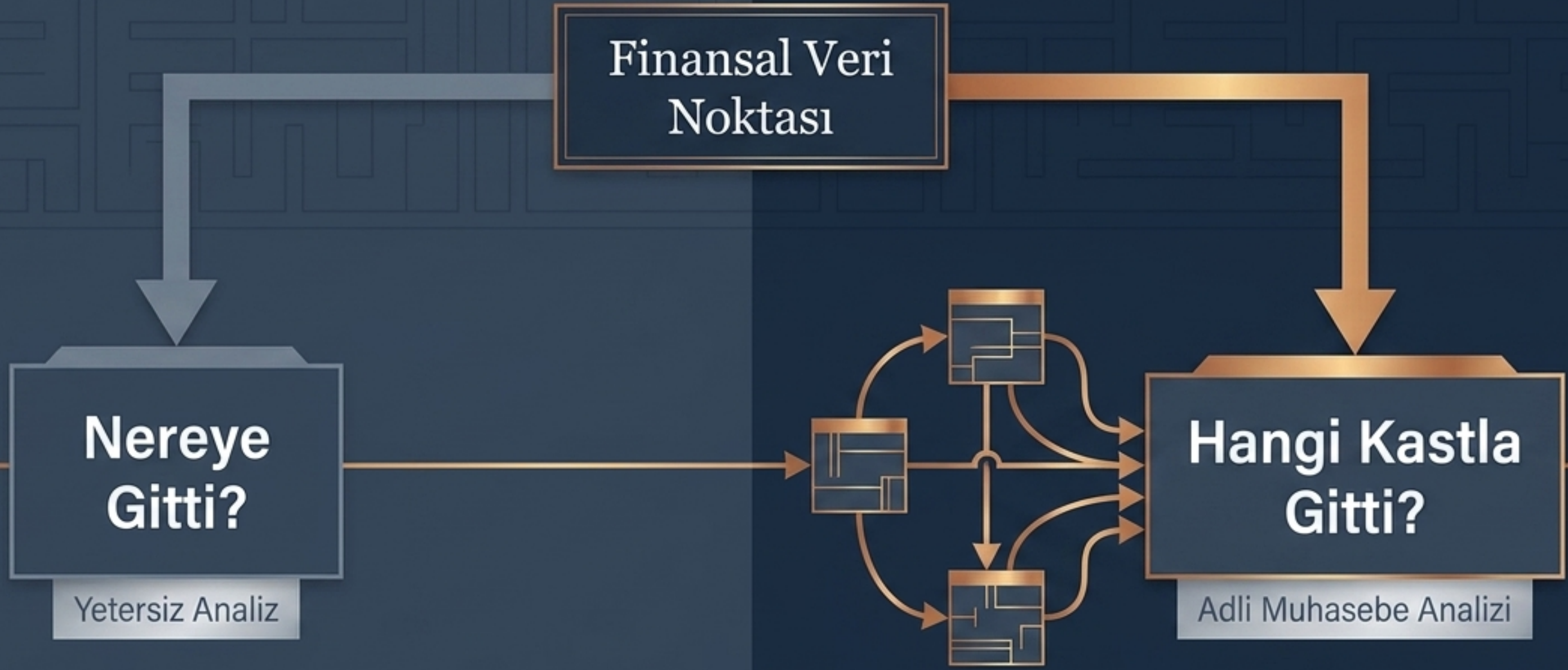
3. Hukuki Normlar

CMK 63 ve HMK 266 uyarınca hakimın genel bilgisiyle çözülemeyen teknik kısımların aydınlatılması.

4

4. Mahkeme Uygulaması

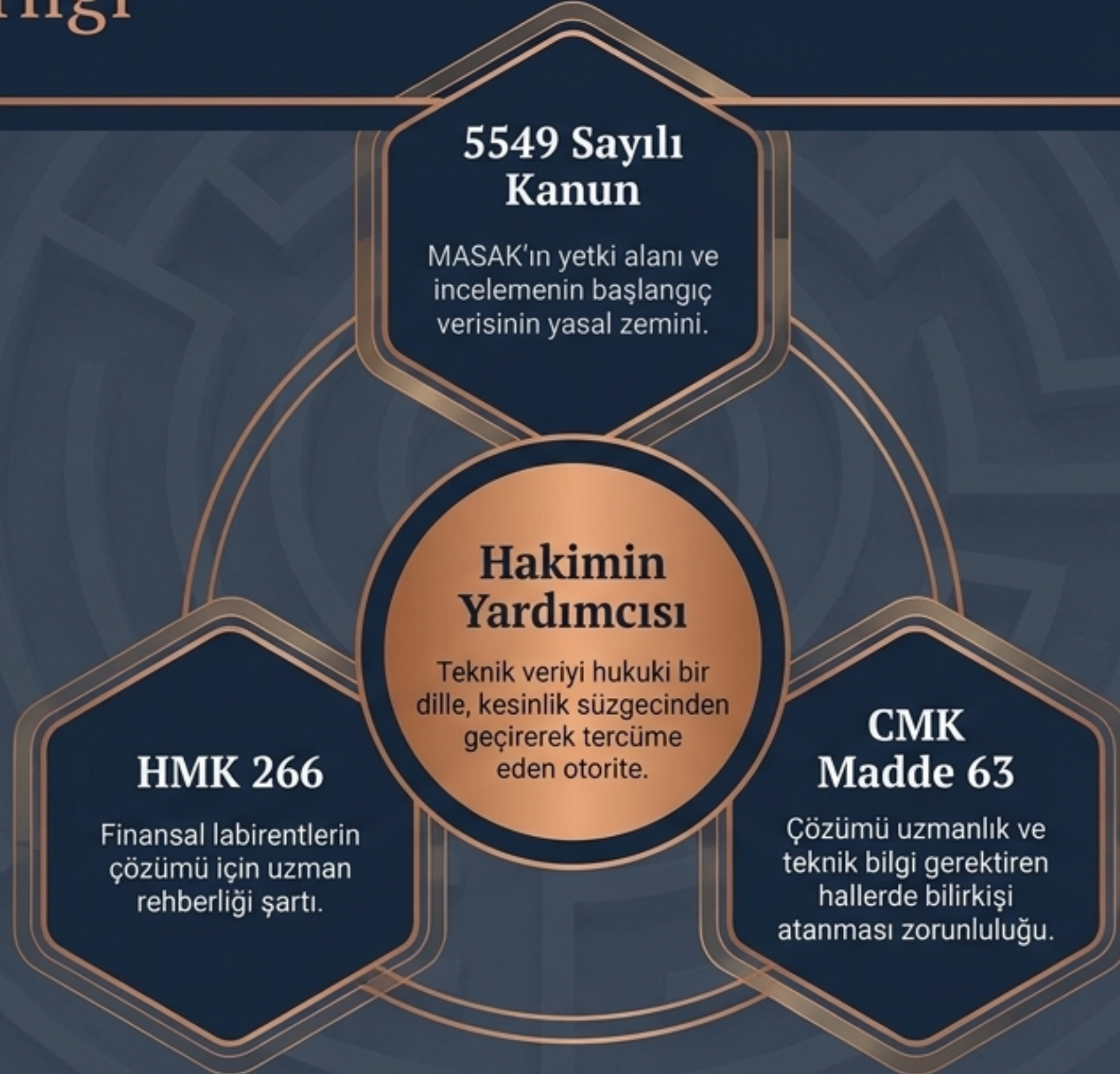
MASAK verilerinin sanığın ticari defterleri ile çapraz kontrole tabi tutulması.

[1] Ticari Hayatın Olağan Akışı Karinesi

Yargıtay Ceza Genel Kurulu kararlarının temel dayanağı. Olağan dışı görünen bir işlem (örn: inşaat sektöründe vadeli çek), sektör dinamikleri incelendiğinde tamamen hukuka uygun bir ticaret olarak raporlanabilir. Bağlam, rakamdan üstündür.

Finansal Labirentlerde Uzman Rehberliđi

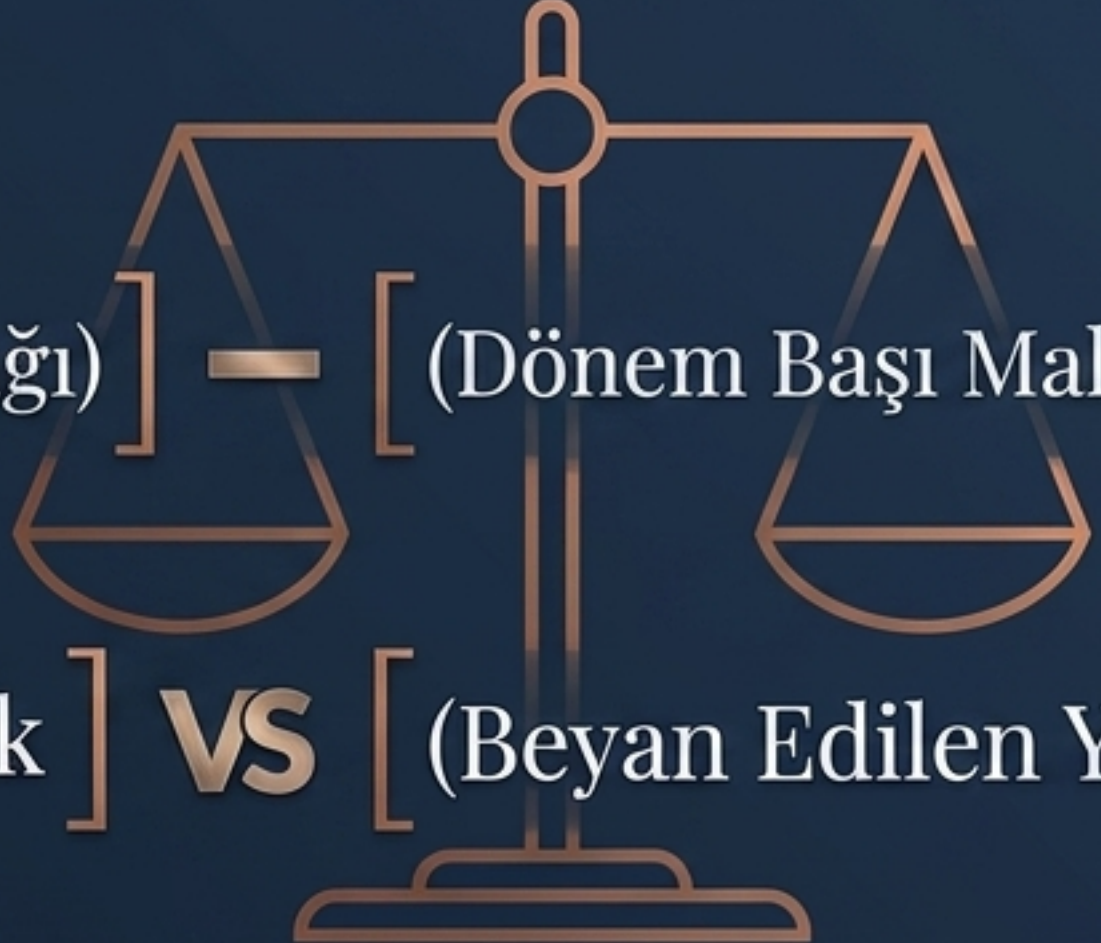
Uygulama Örneđi: Mahkeme Ara Kararının Anatomisi

Dosya kapsamındaki MASAK analiz raporunda yer alan “[olağandışı malvarlığı artışları]” ile sanığın sunduğu ticari defterlerin “[çapraz kontrole]” tabi tutulmasına; iddia edilen fon transferlerinin “[gerçek bir ticari ilişkiye]” dayanıp dayanmadığının incelenmesine. Sanığın gelir-gider dengesinin hayatın olağan akışı ile uyumlu olup olmadığının raporlanmasını...

Sadece MASAK verisi yetmez; savunmanın sunduğu kanıtlarla eşleştirme zorunluluğu.

İşlemin fiktif (sahte) mi, yoksa ticari hayata uygun mu olduğunun tespiti.

Analitik Araç: Net Değer Yöntemi (Net Worth Method)

$$\left[\text{(Dönem Sonu Mal Varlığı)} \right] - \left[\text{(Dönem Başı Mal Varlığı)} \right] = \left[\text{Fark} \right]$$
$$\left[\text{Fark} \right] \text{ VS } \left[\text{(Beyan Edilen Yasal Gelirler)} \right]$$

Eğer **Fark > Yasal Gelirler** ise → **Gayri Resmi Kazanç Karinesi** oluşur [2]

Vergi incelemelerinde ve yolsuzluk soruşturmasında başvurulan en temel adli test. Cüzdanın, açıklanamayan büyüme hızını tespit eder.

Küresel Teoriden Yerel Uygulamaya Adli Literatür

Teori	Psikoloji	Yerel Uygulama
Donald Cressey (Suistimal Teorileri)	Dan Ariely (Rasyonalizasyon)	Yerel yönetimlerde hizmet için kural ihlali analizi.
ACFE (Kırmızı Bayraklar)	Paul Ekman (Yalanın Anatomisi)	Bir belediye yöneticisinin güç zehirlenmesi vakaları.
Mark Nigrini (Analitik Teknikler)	Sosyal Ağ Analizi	İştirakler ve tedarikçi ağlarındaki görünmez bağlar.
AICPA (Adli Görüşme)	Sorgulama Psikolojisi	Denetim komisyonlarında doğru soruyu sorma sanatı.

Rakamların Ötesinde Bir Adalet Arayışı

“

“Rakamlar bazen susar, bazen bağıırır, bazen de fısıldar. Sizin göreviniz sadece bu sesleri duymak değil, o seslerin kaynağındaki insan hikâyesini anlamaktır.”

— Dr. Mehmet Talat Şimdi

Beşeri sermayeyi korumak, sadece parayı korumak değil, toplumun geleceğine olan güveni korumaktır. Dürüst bir denetçinin raporu, mali adaletin en sağlam kalesidir.

İdari raporlar birer iddia, adli muhasebe raporları ise gerçeklik süzgecinden geçirilmiş, rafine adalettir.